

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Криворізький технічний університет»**

Кафедра історії та українознавства

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Плани семінарських занять

**(для студентів денної форми навчання
усіх спеціальностей)**

Кривий Ріг - 2015

Укладачі: Дояр Л.В., Кадол О.М., Стецкевич В.В., Чорнодід Л.В.,
Фасольняк Ю.Ю.

Відповідальний за випуск: Стецкевич В.В.

У методичних вказівках наведені теми та плани семінарських занять,
списки рекомендованої літератури для вивчення інтегрованої дисципліни
“Історія України та історія української культури”.

Розраховано на студентів I курсу денної форми навчання усіх
спеціальностей.

Схвалено
вченою радою
транспортного ф-ту
Протокол № 2
від 31 серпня 2015р.

Розглянуто
на засіданні кафедри
історії та українознавства
Протокол № 1
від 3 вересня 2015р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Плани семінарських занять з інтегрованої дисципліни “Історія України та історія української культури” адресовані студентам першого курсу денної форми навчання усіх спеціальностей. Вони охоплюють найважливіші теми курсу, вивчення яких дає можливість студентам ознайомитись з найважливішими етапами українського державотворення та найбільш вагомими досягненнями української культури, з творчими здобутками і надбаннями видатних діячів українського народу.

Форма звітності - *іспит* (**КМР** - контрольно-модульна робота).

Семінарська частина модуля складається з 8 тем, при опрацюванні яких студент повинен набрати певну кількість балів:

- максимально за одну тему - **5 балів**;
- мінімально - **3 бали**;
- неопрацьована тема - **0 балів**.

Всього за семінари студент може набрати - **24 - 40 балів**.

Загальна підсумкова оцінка з курсу “Історія України і історія української культури” складається з результатів семінарської частини, індивідуальної роботи (типові завдання для індивідуальної роботи з інтегрованого курсу «Історія України і історія української культури») та виконаної КМР. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент - дорівнює **100** одиницям.

Індивідуальна робота оцінюється **від 1 до 30 балів**.

Контрольно-модульна робота (**КМР**) - **30 балів**

*Звітність зараховується тільки за умови позитивної оцінки з усіх форм роботи.

ШКАЛА ОЦІНОК ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Оцінка ECTS	Визначення ECTS	КТУ	Система оцінювання КТУ	Національна оцінка
A	Відмінно	90-100	4,50 - 5,00	Відмінно
B	Дуже добре	89-80	4,40-4,00	Добре
C	Добре	79-71	3,99-3,50	Добре
D	Задовільно	70-61	3,49-3,00	Задовільно
E	Достатньо	60-50	2,99-2,50	Задовільно
FX	Незадовільно із можливістю пов- торного складання	49-30	2,49-1,50	Незадовільно
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивчен- ням модуля	29-0	1,49-0,00	Незадовільно

ТЕМА 1

КИЇВСЬКА РУСЬ І ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА: ПОЛІТИЧНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК.

1. Київська Русь – перша княжа держава східних слов'ян:
 - а/ передумови, концепції утворення(норманська, антинорманська та ін.);
 - б/ суспільно-політичний устрій та ознаки держави (територія, форми правління та їх трансформація,соціальна структура, суспільні відносини) ;
 - в/ реформаторська та державотворча діяльність київських князів та її вплив на розбудову та зміцнення держави;
2. Культура Київської Русі:
 - а/ язичницька культура східних слов'ян – основа феномену давньоруської культури;
 - б/прийняття християнства та його вплив на подальше формування християнської культури та християнського світогляду.
 - в/основні культурні здобутки Київської Русі та її входження у європейський культурний простір.
3. Галицько-Волинська держава – правонаступниця Київської Русі: суспільно-політичний та культурний розвиток.

Рекомендована література:

- Антонович Д. Українська культура. – К.,1993.
- Бойко О.Д. Історія України. - К., 1998 – 2004.
- Борисенко В.Й. Курс української історії з найдавніших часів до XX ст. – К., 1996.
- Горський А.А. Ще раз про роль норманів у формуванні Київської Русі.// Український історичний журнал. - 1994. - №1. - С.3-9.
- Греченко В.А., Чорний І.В.,Кушнерук В.А. Режко В.А. Історія світової та зарубіжної культури. - К.,2000.
- Дорошенко Д. Нарис історії України. - У 2-томах. – К., 1992.
- Дещинський Л.Є., Гаврилов І.О., Цубов Л.В., Іващук С.О. Курс лекцій з історії України та її державності. – Львів, 2000.
- Залізняк Л. Від склавинів до першої української держави. // Історичний календар - 98. - К., 1997.

- Історія України/ Під ред. В.А. Смолія. - К., 1997.
- Історія України/ Кер. авт. кол. Ю. Зайцев. - Львів, 1996.
- Історія української культури/ за ред.. І. Крип'якевича.-3-е вид. - К.,2000.
- Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України. – К., 2006.
- Іванченко Р. Київська Русь: початки української держави. – К., 1995.
- Лановик Б.Д. Історія України. – К., 2001.
- Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч.посібник. (За ред. А. Яртися та проф.. В. Мельника).- Львів,2005.
- Огієнко І. Українська культура. - К.,1991.
- Полонська – Василенко Н. Історія України У 2-х томах. - К., 1993.
- Попович М.В. Нарис історії культури України. - К.,1998.
- Яценко Б. Розвиток державного устрою України – Русі наприкінці XII ст. // Український історичний журнал. - 1997. - №3. - С.119-133.
- Українська культура: історія і сучасність. Навч. посібник. - Львів,1994.
- Україна: нариси історії державотворення: Навч. посібник. (Під ред. В.В. Стецкевича) – Кривий Ріг, 2011.

ТЕМА 2

ЗАПОРІЗЬКА СІЧ – КОЗАЦЬКА ПРОТОДЕРЖАВА.

1. Виникнення та еволюція українського козацтва: соціальні передумови, джерела та причини виникнення; характерні риси та особливості українського козацтва.
2. Запорізька Січ – християнська козацька республіка
а/ територія та військово-адміністративний устрій;
б/ козацьке самоврядування: органи влади, правова система
3. П. Конашевич – Сагайдачний та його роль у перетворенні козацтва в політичну силу з державницькими ідеями.
4. .Культурний феномен українського козацтва :
а/ традиції, звичаї, побут, заняття;
б/ освіта, архітектура, музика, живопис.

Рекомендована література:

- Антонович Д. Українська культура. – К.,1993.
- Антонович В. Про козацькі часи на Україні. - К., 1991.
- Антонович В. Коротка історія козащини. - К., 1991.
- Бойко О.Д. Історія України. - К., 1998 – 2004.

- Борисенко В.Й. Курс української історії з найдавніших часів до XX ст. – К., 1996.
- Голубоцький В.А. Запорізьке козацтво. – К.,1991.
- Греченко В.А., Чорний І.В.,Кушнерук В.А. Режко В.А. Історія світової та зарубіжної культури. - К.,2000.
- Дорошенко Д. Нарис історії України. У 2-томах. – К., 1992.
- Історія України/ Під ред. В.А. Смолія. - К., 1997.
- Історія України/ Кер. авт. кол. Ю. Зайцев. - Львів, 1996.
- Історія української культури/ за ред.. І. Крип'якевича.-3-е вид. - К.,2000.
- Кащенко А. Оповідання про славне військо Запорізьке низове. - К., 1992.
- Лановик Б.Д. Історія України. – К., 2001.
- Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч.посібник. (За ред. А. Яртися та проф.. В. Мельника).- Львів,2005.
- Полонська – Василенко Н. Історія України У 2-х томах. - К., 1993.
- Попович М.В. Нарис історії культури України. - К.,1998.
- Смолій В.А. Українська козацька держава. // Український історичний журнал. - 1991. - №4. - С.5-19.
- Українська культура: історія і сучасність. Навч. посібник. - Львів,1994.
- Україна: нариси історії державотворення: Навч. посібник. (За ред. проф.В.В. Стецкевича) – Кривий Ріг, 2011.
- Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків. У 3-х томах. - К., 1990. – Т.2.- Гл. VII-XI.

ТЕМА 3

КОЗАЦЬКА ДЕРЖАВА В ЧАСИ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ ВІЙНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ПРОВОДОМ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО (1648-1657 РР.)

1. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького: загальна характеристика та розбудова держави.
2. Переяславська рада та українсько – російські домовленості.
3. Українська гетьманська держава.
4. Особливості розвитку культури в умовах боротьби за розбудову української держави. Зародження та поступ українського козацького бароко.

Рекомендована література:

- Грабовський С., Ставроян С., Шкляр Л. Нариси з історії українського державотворення. - К., 1995.
- Дещинський Л.Є., Гаврилов І.О., Цубов Л.В., Іващук С.О. Курс лекцій з історії України та її державності. – Львів, 2000.
- Історія України: навчально-методичний посібник для семінарських занять / ред. Литвин В. – К., 2006.
- Історія України: Документи і матеріали/ ред. В. Король. – К., 2002.
- Історія світової та української культури: Підручник для вищих закладів освіти/ В., Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко. - К., 2002.
- Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України. – К., 2006.
- Кордон М.В. Українська і зарубіжна культура. Курс лекцій. – К., 2003.
- Лекції з історії світової та вітчизняної культури. За ред. А.В. Яртися. – Львів, 1994.
- Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: неупереджений погляд. - Х., 2007.
- Попович М. Нарис історії культури України: Навчальний посібник. – К., 2001.
- Світлична В.В. Історія України. – К., 2005.
- Сергійчук В. Армія Богдана Хмельницького. – К., 1996.
- Україна: нариси історії державотворення / ред. Стецкевич В.В. – Кривий Ріг, 2011.
- Універсали Богдана Хмельницького. – К., 1998.
- Українське державотворення: не витребуваний потенціал: Словник-довідник. /ред. О.М. Мироненко – К., Либідь, 1997.
- Федорчук Я.О. Зовнішньополітична діяльність Богдана Хмельницького і формування його політичної програми (1648-серпень 1649рр.) – Львів, 1993.
- Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця ХУІІ століття.: Навч. посіб. - К., 1997
- Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків. Т.1-3.-Львів, 1990-1992.

ТЕМА 4

КОЗАЦЬКО-ГЕТЬМАНСЬКА ДОБА УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ: РУЇНА. ГЕТЬМАНЩИНА.

1. Національно-визвольні змагання після смерті Б. Хмельницького. Державотворчі та політичні платформи українських гетьманів доби Руїни.
2. Мазепа та пошуки оптимальної формули збереження української державності. Полтавська битва.
3. Пилип Орлик та його конституція «Пакти і Конституція прав і вольностей Війська запорізького»
4. Обмеження та остаточна ліквідація української автономії у ХУІІІ ст.: ліквідація Гетьманщини та Запорізької Січі.
5. Культура українського бароко:
а/ література, театр, музика;
б/ барокова архітектура, живопис, скульптура.

Рекомендована література:

- Андрусак М. Гетьман Іван Мазепа як культурний діяч. - К.,1991.
- Бойко О.Д. Історія України: Посіб. для студентів вузів.- К.,1991.
- Бокань В.А., Польовий Л.П. Історія культури України. – К.,2001.
- Голубоцький В.А. Запорозьке козацтво. – К.,1999.
- Історичні постаті України:Історичні нариси. – Одеса, 1993.
- Історія України: Документи і матеріали/ ред. В. Король. – К.,2002.
- Історія світової та української культури:Підручник для вищих закладів освіти/ В.,Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук. В. Режко. - К.,2002.
- Кордон М.В. Українська і зарубіжна культура. Курс лекцій. – К.,2003.
- Козацькі ватажки та гетьмани України. - Львів,1991.
- Когут З. Російський централізм і українська автономія. Ліквідація гетьманщини (1780-1830) – К., 1996.
- Лановик Б.Д. , Лазорович М.В. Історія України: навч. посіб. – К.,2000.
- Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: неупереджений погляд. –Х.,2007.
- Попович М. Нарис історії культури України: Навчальний посібник. – К.,2001.

- Резниченко Р. Пилип Орлик (гетьман-емігрант). Його життя і діяльність. – К., 1998.
- Світлична В.В. Історія України. – К., 2005.
- Хоткевич Г. Два гетьмани. – К., 1991.
- Україна: нариси історії державотворення / ред. Стецкевич В. – Кривий Ріг, 2011.
- Українська культура другої половини ХУІІ – ХУІІІ ст. // Історія української культури: В 5Т. – К., 2003.- Т.3.
- Українська культура: історія і сучасність/ ред. Черепанова С.О. – Львів, 1994.

ТЕМА 5

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В УМОВАХ БЕЗДЕРЖАВНОСТІ ХІХ СТОЛІТТЯ.

1. Українські землі у складі Австрійської (Австр -Угорської) та Російської імперій: адміністративний устрій, колоніальний статус, процеси денаціоналізації.
2. Активізація суспільно-політичного життя на українських землях в ХІХ столітті:
 - а/ суспільно-політичні рухи на західноукраїнських землях («Руська трійця», народовці, москвофіли тощо);
 - б/ Кирило-Мефодіївське товариство, хлоп омани та та громадівський рух;
 - в/ поява перших політичних партій та ідея державності в їх політичних програмах.(РУРП, РУП, НУП та ін.)
3. Національно-культурне відродження як український культурний феномен ХІХ ст. : розвиток літературної мови, українознавства, досягнення в науці та освіті, літературні та мистецькі здобутки.

Рекомендована література:

- Бойко О.Д. Історія України. - К., 2004
- Джерельний літопис України/ під ред. В. Червінського.- Харків, 2008.
- Історія України / під ред. В. Смолія – К., 1996.
- Історія України / під ред. О. Зайцева – Львів, 1994.
- Історія України. Документи і матеріали. – К., 2007.

- Лекції з історії світової та вітчизняної культури. За ред. А.В. Яртися. – Львів, 1994.
- Україна: нариси історії державотворення / ред. Стецкевич В. – Кривий Ріг, 2011.
- Українська культура у європейському контексті. /під ред. В. Богуцького- К., 2006.
- Українська і зарубіжна культура. /під ред. В. Лозового.- Харків, 2008.

ТЕМА 6.

УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ПІД ЧАС НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ 1917-1920 РР.

1. Українська революція 1917 та розбудова національних моделей держави:
 - а/ УНР як результат діяльності Української Центральної Ради;
 - б/ Гетьманат П. Скоропадського.
2. Падіння Австро-Угорської імперії та виборювання західноукраїнської державності:
 - а/ утворення Західноукраїнської Народної республіки;
 - б/ Злука ЗУНР і УНР.
3. Встановлення радянської влади в Україні. Затвердження диктатури пролетаріату та політики «воєнного комунізму».

Рекомендована література:

- Бойко О.Д. Історія України. - К., 2004
- Історія України. Документи і матеріали. – К., 2007.
- Історія України / під ред. В. Смолія – К., 1996.
- Історія України / під ред. О. Зайцева – Львів, 1994.
- Лекції з історії світової та вітчизняної культури. За ред. А.В. Яртися. – Львів, 1994.
- Новітня історія України у 2-х т. / під ред. В. Гу4сєва, В. Слюсаренка – К., 2003.
- Політична історія України ХХ століття. У 6 ти т. Т.2.- К. 2003.
- Україна: нариси історії державотворення / ред. Стецкевич В. – Кривий Ріг, 2011.

ТЕМА 7.

ПОЛІТИЧНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ ЗА РАДЯНСЬКУ ДОБУ (20- 80- І РОКИ ХХ СТ.)

Заняття перше.

УКРАЇНСЬКО- РАДЯНСЬКА ДЕРЖАВА 20-40-Х РОКІВ.

1. Утворення УСРР. Радянська модель української держави.
2. Українізація та «соцреалізм» в 20-30-х роках.
3. Сталінський тоталітарний режим та його наслідки на українських землях.
4. Українські землі в роки Другої світової війни.

Рекомендована література:

- Бойко О.Д. Історія України. - К., 2004
- Бондарчук П. Національно-культурна політика більшовиків в Україні на початку 1920-х років / Інститут історії України НАН України. – К.,1998
- Новітня історія України у 2-х т. / під ред. В. Гусева, В. Слюсаренка – К.,2003.
- Політична історія України ХХ століття. У 6 ти т. Т.2.- К.2003
- Українська та зарубіжна культура / Під ред. Л. Дещинського – Львів,2005
- Україна: нариси історії державотворення / ред. Стецкевич В. – Кривий Ріг, 2011.

Заняття друге.

УРСР У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 40 – 80-Х РОКІВ.

1. Україна в повоєнну добу: суспільно-політичне та культурне життя.
2. Хрущовська «відлига» в Україні.
3. Шістдесятництво, дисидентський та правозахисний рухи та їх вплив на суспільно-політичне життя в Україні.
4. Культурні досягнення УРСР 40-80-х років: реалізація моделі соціалістичної за змістом і національної за формою культури,

мистецькі новації та здобутки в освіті, науці, літературі та традиційних галузях мистецтва.

Рекомендована література:

- Бойко О.Д. Історія України. - К., 2004
- Історія України. Документи і матеріали. – К.,2007.
- Історія України / під ред. В. Смолія – К., 1996.
- Історія України / під ред. О. Зайцева – Львів, 1994.
- Лекції з історії світової та вітчизняної культури. За ред. А.В. Яртися. – Львів, 1994.
- Новітня історія України у 2-х т. / під ред. В. Гу4сєва, В. Слюсаренка – К.,2003.
- Політична історія України ХХ століття. У 6 ти т. Т.2.- К.2003.
- Україна: нариси історії державотворення / ред. Стецкевич В. – Кривий Ріг, 2011.
- Українська і зарубіжна культура/Під ред. М. Заковича – К., 2003.
- Українська та зарубіжна культура/ Під ред. Л. Дещинського – Львів,2005

ТЕМА № 8

УКРАЇНА В РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: 90 – ТІ РОКИ ХХ СТ. – ПОЧАТОК ХХІ СТ.

1. Здобуття та розбудова незалежної держави.
2. Стан, проблеми росту та перспективи соціально-економічного розвитку незалежної України.
3. Відродження національного та духовного життя.
4. Україна на початку ХХІ століття: від помаранчевої революції до сьогодення.
5. Культура України доби незалежності. Література, кіно, театр, образотворче мистецтво. Нова генерація митців.

Рекомендована література:

- Бойко О.Д. Історія України: Посіб. для студентів вузів.- К.,1991.
- Бокань В.А., Польовий Л.П. Історія культури України. – К.,2001.

- Історія світової та української культури: Підручник для вищих закладів освіти/ В.,Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук. В. Режко. - К.,2002.
- Кордон М.В. Українська і зарубіжна культура. Курс лекцій. – К.,2003.
- Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України. – К., 2006.
- Лановик Б.Д. , Лазорович М.В. Історія України: навч. посіб. – К.,2000.
- Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: неупереджений погляд. –Х.,2007.
- Попович М. Нарис історії культури України: Навчальний посібник. – К.,2001.
- Перегуда Є.В., Панібудьласка В.Ф. та ін. Історія української культури. – К.,2010.
- Світлична В.В. Історія України. – К.,2005.
- Україна: нариси історії державотворення / ред. Стецевич В. – Кривий Ріг, 2011.
- Українська культура другої половини ХУІІ – ХУІІІ ст. // Історія української культури: В 5Т. – К., 2003.- Т.3.
- Українська культура: історія і сучасність/ ред. Черепанова С.О. – Львів, 1994.

Практичний модуль (семінарські заняття) з курсу «Історія України та української культури» (для студентів I курсу денної форми навчання усіх спеціальностей)

Укладачі: Стецкевич В.В., Чорнодід Л.В., Дояр Л.В., Кадол О.М.,
Фасольняк Ю.Ю.

Реєстраційний № _____

Підписано до друку _____

Формат А-5

Обсяг 14 стор.

Тираж 150 прим.

Видавничий центр КТУ
вул. XXII партз'їзду, 11,
м. Кривий Ріг